

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in 'inzerate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6,50 —
mesec 2,20 —

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 30 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 155.

V Ljubljani, v sredo 10. julija 1901.

Letnik XXIX.

Kranjski deželni zbor.

(X. seja dne 9. julija.)

(Konec.)

Agrarske operacije.

V imenu fin. odseka predlaga dr. Pa-pež, da se deželni prispevek komisiji za agrarske operacije zviša na letnih 50.000 K, in se dogovor raztegne tudi na zemljemersko osebje, ki se bode potrebovalo za zlaganje kmetijskih zemljišč. — Obvelja.

Razne podpore.

Prošnja mlekarke zadruge v Hruševju za brezobrestno posojilo 4000 K se izroči dež. odboru v primerno rešitev.

Posl. Zelen toplo priporoča izdatno podporo, ker je mlekarska zadruga ravno za ta kraj velikega gospodarskega pomena. Ljudje bodo mogli izdatneje gojiti živino-rejo in si zboljšati svoje gospodarske razmere.

Dež. odboru v rešitev se izroči tudi prošnja kmet. društva v Cerkljah za podporo k popolnitvi mlekarne, toda s pogojem, da se mlekarne popolnoma loči od kmet. društva.

Prošnja L. Oblaka za podporo se izroči dež. odboru v rešitev, prošnja N. Poljhan za podporo se odkloni.

Vodstvu šolskih sester v Šmihelu se nagrada za pouk v znesku 1000 K podaljša do leta 1903.

Prošnja županstva v Brusnicah za podporo k šolski zgradbi se odkloni, ker se morajo prošnje za šolske namene vlagati potom dež. šol. sveta.

Učit. vdovi Fil. Vidmar se zviša pokojnina za tri leta na 300 K, vpokojeni učiteljici Ani Bauer na 500, istotako Ivani Tominc; prošnja Gabrijele Treven, učit. sirote, se izroči dež. odboru v rešitev.

Dež. odboru se izroči tudi prošnja županstva v Mozlju za podporo vsled toče. Posl. Pakiž prav toplo priporoča, naj bi dež. odbor z ozirom na revščino in veliko škodo dovolil izdatno podporo.

Prošnja županstva v Hrenovicah za podporo k napravi vodnjaka na Vel. Brdih se izroči dež. odboru v rešitev.

Društvu za obdelovanje ljubljanskega barja se dovoli 200 K podpore.

Ceste.

Posl. Jelovšek poroča o preložitvi okrajne ceste Tacen-Skaručina Vodice v Tacnu in na progi Smartno-Povodje. Zbornica brez debate vsprejme načrt zakona ter dovoli 6000 K podpore iz dež. zaklada.

Dalje je zbornica po poročilu posl. Jelovška vsprejela naslednje predloge:

1. V cestnem okraju Kranjskem se naslednji občinski cesti uvrstite med okrajne ceste:

a) Cesta, ki se v Hotemažah odcepi od Kokrske državne ceste ter pelje v Olševke;
b) cesta, ki se pri Godelmanovi hiši na Trati odcepi od okrajne ceste Sp. Bernik-Cerklje-Viseko ter pelje v Adergaz, oziroma do ondotne šole.

2. Dež. odboru se naroča, da izvrši ta sklep.

Dalje zbornica dovoli novomeškemu okr. cestnemu odboru za preložitve okr. ceste med Bršljinom in Prečiao 2000 K podpore in vsprejme dotični zakon.

Ogledovanje mrličev.

Deželni zbor se je že enkrat bavil z vprašanjem o uredbi ogledovanja mrličev na Kranjskem. Čeravno se je takrat brez pri-

držka priznalo, da spada uredba mrliskega ogledovanja v izključno kompetenco politične deželne oblasti, se je deželni zbor glede na to, da bi novi red za ogledovanje mrličev deželnemu zakladu in pa zdravstveno-okrožnim zastopom nakladal gotove finančne žrtve, izrekel vendar za to, da naj se dotični ukaz c. kr. deželne vlade izda šele po dogovoru z deželnim odborom. Tej prošnji je ugodila c. kr. deželna vlada ter je deželni odbor v svojem dopisu z dne 10. febr. 1891 izjavil temu oblastvu, da se strinja s popravilnim načrtom naredbe za ogledovanje mrličev, ne da bi bila ista stopila kedaj v veljavnost.

Medtem pa se je videlo c. kr. deželni vladi leta 1898 zopet prirediti dogovore z deželnim odborom zaradi izdaje reda za mrlisko ogledovanje na Kranjskem ter je z dopisom dne 26. sept. 1898 deželnemu odboru v bistvu to-le prijavila:

»V ožgled dejstva, da urejeno mrlisko ogledovanje spada med najvažnejša opravila zdravstvene policije, kakor tudi glede na to, da so bili mrlisko-ogledni redi na podstavi od najvišjega zdravstvenega sveta izdanih načel prenaprejeni že v državnem zboru, in dalje glede na to, da še dandanes na Kranjskem pravnoveljavni red za ogledovanje mrličev — izdan z gubernijalnim okrožnim predpisom dne 11. aprila l. 1823, ter potem zopet razglašen s tuuradnim ukazom dne 25. avgusta 1860 — nikakor več ne ustreza, vidi se c. kr. deželni vladi potrebno, zopet nadaljevati tozadavne dogovore z deželnim odborom, ki so bili pretrgani leta 1891.

Po prvotnem dne 31. marca 1890 deželnemu odboru izročenem načrtu mrlisko-oglednega reda mogli bi se v bodoče nevesčaki nastavljeni kot mrliski ogledniki le tedaj, ako so obiskovali štiri tedne trajajoči mrlisko-ogledni tečaj v Ljubljani ter so prejeli spričalo o sposobnosti; tudi bi se taki mrliski ogledniki po preteku vsakih petih let morali podvreči ponavljavnemu izpitu pri cesarskem okrajnem zdravniku.

Pričujoči načrt pa se razlikuje od prvega v tej točki prav bistveno; misel o vpeljavi tečajev za mrliske oglednike se je sedaj popolnem opustila; izvešanje oseb, ki se bodo kot nevesčaki nastavljali za mrliske oglednike, izročeno je okrožnim zdravnikom, njihovo namestitve pa odobri politično okrajno oblastvo po nasvetu uradnega zdravnika, kateri se bo poprej na podlagi izpita moral prepričati, je-li dotična oseba sposobna za opravljanje tega posla.

Še večjega poročstva zahtevati glede sposobnosti takšnih oseb, misli deželna vlada, da ni treba, ker se tudi v drugih kronovinah ne zahteva več.

Pri sestavljanju predstoječega načrta vzeli so se kot vodilo najnovejši mrlisko-ogledni predpisi drugih kronovin, zlasti oni štajerske dežele, kjer so razmere glede nevesčakov mrliskih oglednikov skoraj enake z razmerami na Kranjskem.

Po § 9. načrta sme pristojbine za ogledovanje mrličev pobirati le občina in le takrat, ako je za to dobila pravico.

Ker pa tako pravico more dajati le deželni odbor, in sicer na podstavi dotičnega deželnega zakona, takega zakona pa danes za Kranjsko še nimamo, je omenjeno določilo v načrtu anticipirano; če se sprejmo predloženi načrti, se bo torej z razglasenjem novih predpisov za mrlisko ogledovanje počakalo do tje, da se izda zakon o pobiranju pristojbin za ogledovanje mrličev.

Končno je c. kr. deželna vlada prosila, da deželni odbor pove svoje mnenje o dotičnih načrtih.

Predno se je deželni odbor izjavil o novem redu za ogledovanje mrličev, poprašal je kranjsko zdravniško zbornico za njeno mnenje in ko je to došlo, povedal je svojo misel natančno o načrtih ter posebno še o besedilu po c. kr. deželni vladi nasvetovnega načrta zakona o uredbi pristojbin za mrlisko ogledovanje.

C. kr. dež. vlada je sprejela spremembe, ki jih je predlagal dež. odbor v načrtih ter sedaj preostaja le še, da se zakonito uredi pobiranje pristojbin za ogledovanje mrličev. V to svrhu predlaga dež. odbor dež. zboru načrt zakona.

Po sedanjem redu za ogledovanje mrličev določena je pristojbina za ogled mrliča v bivališču mrliskega oglednika s 60 h, zvnaj njegovega bivališča pa z 1 K (§ 28.) Pristojbino ima vstaviti župnik v svoj mrtvaški račun, jo tudi sprejeti ter jo potem proti potrdilu prejema izročiti mrliskemu ogledniku (§ 29.) Ta določila veljajo za vso deželo razun dež. stolnega mesta Ljubljane, kjer se po deželnozborskem sklepu z dne 14. oktobra 1878, pobirati pristojbina za mrliski ogled in pa taksa za mrliski popis vsaka po 1 K.

Z vpeljavo novih pristojbin za mrlisko ogledovanje se bodo občine res da znova obremenile, toda temu se po sedanjem stanju zakonodajstva ne da izogniti. Po § 4. lit. c) zakona z dne 30. aprila 1870, drž. zak. št. 68, spada mrlisko ogledovanje v izročeno področje občin ter so iste torej dolžne skrbeti za namestitve in plačevanje mrliskih oglednikov. Da pa se občinam za plačevanje mrliskih oglednikov odpre tudi vir dohodkov, je potrebno, da se pristojbine za mrlisko ogledovanje zakonitim potom urede.

Poročevalec Šubič v imenu upravnega odseka nasvetuje, da se vsprejme naslednji načrt zakona.

§ 1. Občine so opravilene, za ogledovanje mrličev, katero jim je naročeno na podstavi zakona z dne 30. aprila l. 1870, drž. zak. št. 68, pobirati pristojbine do najvišjega zneska treh kron od vsakega mrliča.

Določitev visokosti pristojbin v mejah tega najvišjega zneska pristoji obč. odboru; dotičen sklep pa mora odobriti dež. odbor ter je isti razglasiti, kakor je v kraju navada.

§ 2. Te pristojbine se stekajo v obč. blagajno, zaračunijo se kakor drugi občinski dohodki ter se porabijo v delno pokritje stroškov za oskrbovanje opravi, ki so odkazana občinam po prejšnjem zakonu.

Plačevati mrliskega oglednika je dolžnost občine ter spada to k ravnokar navedenim njenim izdatkom.

Mrliski oglednik nima pravice, za izvrševanje mrliskega ogledovanja zahtevati plačilo od strank ter tudi ne sme pobirati pristojbin.

§ 3. Pristojbina za ogledovanje se plača iz zapuščine ogledanega; če pa ni zapuščine ali pa če ista ne zadostuje, jo plačajo tiste osebe ali zakladi, kateri so zavezani plačati pogrebne stroške. Na dolgu ostale pristojbine iztirjajo se z zakonitimi prisilnimi sredstvi (§ 84. obč. redaj).

Poslanec Pfeifer: Pričakoval sem, da se nam predloži nov red za ogledovanje mrličev. Toda dobili smo načrt zakona glede uredbe pristojbin za ogledovanje mrličev, torej zakon fiskalne vsebine, ki nalaga ob-

činam novo breme, nov davek posameznim gospodarjem, pa tudi nepotrebna pota do oddaljenih županstev. Doslej se je ogledniku na roke plačevalo 30, oziroma 50 novčičev, občine niso imele ne troškov, ne p-sarij.

Po tem načrtu pa sme občina pobirati do 3 krone pristojbine od mrliča ter mora te dohodke zaračunavati, kakor druge občinske dohodke, ob enem pa plačevati oglednika iz občinske blagajne. Toda poročstva pa nimamo, da se bode ogledovanje tudi redno izvrševalo ali da se bode preprečil pokop navidezno mrtvega. Če je mrlisko-ogledni red zastarel, treba je novega, ki odgovarja vsem zahtevam znanosti in daje zagotovilo, da je oglednik za ta posel dovolj izurjen in bode preprečil, da se živ človek ne pokoplje.

Večkrat čitamo v novinah slučaje, da je bil kdo živ pokopan. Nekateri v oporoki zahtevajo, da se jim igla zabode v srce ali da se jim žila prereže, ker se jako boje, da bi bili živi pokopani. Treba je torej, da so ogledniki trezni, zanesljive osebe in da jih še okrožni zdravniki temeljito pouče za ta posel.

Pred mnogimi leti je bil oglednik poklican v neko vas na Dolenjskem, da ogleda umrlega otroka in določi čas pogreba. V postelji pa je poleg mrtvega otroka spal tudi njegov zdravi brat. Oglednik prime spečega otroka za roko ter reče: je že mrtev, jutri ga lahko pokopljete.

Treba je torej vestnih in treznih oglednikov, potem je mogoče govoriti o uredbi pristojbin. Zastareli ogledni red pa naj se dopolni in primerno popravi. Občinam pa se naj ne naklada novo breme, ali pa se naj odškodujejo za posel, ki ga izvršujejo v izročnem delokrogu. Glasoval bodem proti načrtu zakona.

Deželni predsednik baron Hein v daljšem govoru odgovarja poslancu Pfeiferju, češ, da je treba zakonite uredbe. Mnogi duhovniki se sami branijo skrbeti za mrliske ogled, ki so po zakonu dolžnost občine. Zakon pa je fakultativen, to je, občine so opravilene, a ne zavezane pobirati pristojbine do najvišjega zneska 3 kron.

Zbornica na to vsprejme zakon.

Pritožba občanov na Strmci glede računov podobine se odstopi dež. odboru v rešitev.

Davki.

Poslanec Košak poroča o deželnega odbora izkazih glede davkov ter predlaga, naj deželni odbor deželnemu zboru predloži primerne nasvete glede znižanja hišnonajemninskega davka in priklad.

Obvelja.

Dalje poroča na podlagi izkazov finančnega ravnateljstva o davkih in prikladah na Kranjskem v letu 1899. Po teh izkazih je dežela Kranjska leta 1899 vseh cesarskih realnih davkov imela 879 526 gld. 44/2 kr., raznih obrtnih in osebnih davkov 690 900 gld. 73/2 kr. Priklad od realnih davkov pa je dežela plačala 613.835 gld. 19 kr., od osebnih davkov pa 271.101 gld. 33 kr.; vsega skupaj torej 2.455.363 gld. 70 kr.

Ljubljana je od tega plačala po tem izkazu 604.680 gld. 15 kr., ali približno 24,7 odstotkov, ostala dežela pa 1.850.683 gld. 55 kr., to je okoli 75,3 odstotke. Zbornica vzame to poročilo na znanje.

Poslanec baron Wurzbach jako dov- tipno in duhovito biča fiskalizem, ki išče vedno novih dohodkov državi in včas prot;

duhu zakona izvršuje dotične vladne naredbe. Davkoplačevalci na svojih ramah nosijo državo, na državi sedi fiskus, na fiskusu pa sedi zlodej. (Splošen smeh in pritrdjevanje.) Reči smemo, da vse zlo prihaja od zgoraj, kar ravno ne pospešuje in množi patriotizma, dasi zgodovina uči, da so vsi narodi v Avstriji bili vedno skrajno postrtovalni za državo. Naj torej finančna uprava skrbi tudi za svojo upravo, ker davkoplačevalcem vedno očita davčno nemoralnost. (Živahno odobravanje.)

Poslanca Luckmann in Hribar naglašata, da izkazi o davkih gotovo niso resnični in pravilni.

Poslanec Žitnik na podlagi podatkov dokazuje, da je škoda denarja za te podatke. Poslanci žele vedeti, koliko dežela dejansko plača davka in priklad v določenem letu. Iz teh podatkov pa nimamo pravega, istinitega pregleda. Tako n. pr. je v tiskanih podatkih od finančnega ravnateljstva izkazano, da je Ljubljana plačala v letu 1899 vseh priklad — izvemski občinske — 158.094 gld. 90 $\frac{1}{2}$ kr. Deželno knjigovodstvo pa izkazuje, da je Ljubljana plačala 257 647 gld. 27 $\frac{1}{2}$ kr., torej skoraj 100.000 gld. več. Isto velja skoraj gotovo glede realnih in osebnih davkov. Zato naj deželni odbor izposluje podatke o dejansko vplačanih davkih in prikladah.

Deželni predsednik obširno odgovarja predgovornikom in zagovarja fin. upravo, češ, da fiskus in država nista dve osebi, temveč ena. Mogoče, da ni vse v redu, a tudi davkoplačevalci naj goje davčno moralo.

Posl. Pfeifer pravi:

Gospodje predgovorniki so povdarjali, da nam podaja § 2 letnega poročila neke statistične izkaze o velikosti raznih davščin za državo, deželo in okraje, da bi se iz teh podatkov razvidel gospodarski položaj naše dežele. — Če bi bili izkazi bolj zanesljivi in če bi bila v teh izkazih tudi navedena svota raznih davščin in naklad iz preteklega leta, potem bi se lahko primerjalo, če se je davčno breme in za koliko povečalo ali pa pomanjšalo. Tudi naj bi se dodala še posebna rubrika, v kateri bi bile upisane občinske naklade v konkretni svoti namesto v percentih, kakor jih navaja § 5 letnega poročila.

Sicer pa vsi taki izkazi še ne dajo kompletne bilance in tudi ne prave podobe gospodarske situacije — iz njih se razvidijo le pasiva, ne pa tudi aktiva, ker kažejo, koliko imajo plačevati davkoplačevalci, ne pa, koliko ostane davkoplačevalcem, ozir. koliko jim naj ostane.

Po davkarskem patentu cesarja Jožeta imel je zemljiški posestnik 30% od zemljiškega prinosa plačati (in sicer 12% državi, 18% grajščakom) 70% pa mu je moralo ostati prostih. S cesarjem Jožefom je bila tudi njegova davčna reforma pokopana. Iz zgodovine starodavnih časov je znano, da so Gotje od zasedene Italije tretji del zemljiškega prinosa za sebe uzeli, Turčija je v Bosni in Hercegovini tretjino poberala; iz tega se vidi, da zemljiški davek ne prenese, kar je čez tretjino zemljiškega prinosa. Dan danes pa se ne jemlje samo ena tretjina, ampak šestokrat pobereta se še ostali dve tretjini za davke in za razne naklade, tako da se vse 3 tretjine žrtvujejo za razne potreščine države, dežele, okraja in občin.

Ker pa vse te davščine poleg drugih direktnih in neposrednih davkov ne zadostujejo za pokritje raznih navedenih potrebščin, odmerja se po novem davčnem zakonu še osebni dohodninski davek od dohodkov, katere ima posameznik od trgovine, obrta, posestva itd.

Če bi se ta davek odmerjal od čistega dohodka, bi se ga lahkje prenašalo, ker se pa šestokrat odmerja tako rekoč samovoljno ne od čistega dohodka, ampak od glavnice premoženja, čujejo se tožbe o pretiranem postopanju nekaterih davčnih oblasti.

Pa ne samo glede osebnega dohodninskega davka čujejo se tožbe, ampak tudi o pretiranem postopanju glede splošnega obrtnega davka, kakor je to g. poslanec iz skupine velikega posestva pred kratkim v tej vis. zbornici razpravljal. Davkoplačevalcu, ki je podal vestno z velikim trudom sestavljeno napovedbo, se ne verjame; nad napovedbo se večkrat izpodtika davčna oblast z nejasnimi in površnimi pomisleki, tako da

davkoplačevalec ne more vedeti, kateri dohodki ozir. stroški pri obrtu, pri trgovini, pri poslopih itd. niso bili pravi.

Na ta način se davkoplačevalcu šestokrat odmerja davek od dohodkov, katerih morebiti nima.

Take tožbe se vedno množe. V tem pogledu se sklicujem na ulogo kreditnega društva kranjske branilnice z dne 20. aprila t. l. do fin. ministerstva. Ta pritožba navaja, da se je temu društvu davek 1870 K zvišal za l. 1898 na 6000 K in za 1899. l. na 8000 K vzlic pasivni bilanci.

Ako se že temu društvu nasproti, ki goji humanitarne namene, ki podpira trgovce in obrtnike s posojili, tako tolmačijo davčni zakoni, potem ni nič čudnega, če se množe tožbe navadnih priprostih ljudi o pretiranem obdačenju.

Davke plačevati je po besedah bivšega fin. min. Steinbacha častna dolžnost vsakega državljana; to pa velja le, če davčni organi povsem moralno in blagohotno postopajo proti davkoplačevalcem, kar se je vedno naglašalo od strani raznih fin. ministrov. Dokler se to ne bo zgodilo, ne bodo pritožbe ponehale. Davčna morala se mora od zgoraj pričeti in ravno v tem pogledu bi jaz naglašal, da se zgoraj večkrat krši davčna morala, ker se izdajajo naredbe, ki so v popolnem nasprotju z zakonom. V tem pogledu je pred dvema letoma upravno sodišče izreklo, da je član 4. izvršitvene naredbe k davčnemu zakonu protiven zakonu. Želeti je, da bi enkrat nehale te pritožbe.

S tem je bila seja ob 2. uri končana.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. julija.

Izjava rusinskih poslancev.

V ponedeljkovi seji gališkega deželnega zbora je oddal posl. Barwinski, kot smo že včeraj omenili, v ime svojih rusinskih tovarišev naslednjo izjavo: Že od leta 1883 pritiskajo rusinski poslanci na to, da se polagoma ozira na kulturne, narodne, gospodarske in politične postulate rusinske narodnosti! Njih zahteve so bile vedno minimalne in so se gibale vedno v mejah neizogibnih in najnujnejših potreb. Tudi v sedanjem deželnozborskem zasedanju zahteve rusinskih poslancev niso prekoračile skromnih meja. Naglašali smo mej drugim posebno nujno potrebo, naj bi se polagoma ustanovila rusinska gimnazija v Stanislavi, in sicer posebno z ozirom na to, ker 1790 učencev rusinske narodnosti ne more najti prilike, da bi se v srednjih šolah poučevali v materinščini. Ta minimalna, vsestransko utemeljena zahteva ni našla nikakega obzira. Poleg tega so vložili rusinski poslanci interpelacije, ki temelje na dognanih dejstvih in so povsem podprte in utemeljene in ki se tičejo najvažnejših in najvitalnejših političnih zadev rusinskega naroda na tem polju. — Na vse te interpelacije pa je vlada še dolžna odgovor. In ker je obveljal tudi zakonski načrt o ustanovitvi kmečkih rentnih posestev nasproti izjavi rusinskih poslancev in v nasprotju s splošnim mnenjem rusinskega naroda, izjavljamo, da se rusinski poslanci ne morejo dalje udeleževati nadaljnjih razprav dež. zbora. — Po tej izjavi so rusinski poslanci ostavili zbornico, namestnik in deželni maršal sta pa po svoje izrekala svoje obžalovanje. Ta dogodek je zelo neugodno vplival na večino in brez podlage je sedaj trditev nekaterih poljskih veličin, da je razmerje mej obema narodnostima čim najboljše.

Knez Hohenlohe.

V noči 6. julija je umrl v zdravilišču Ragazu v dobi 82 let bivši nemški državni kancler knez Hohenlohe. Porodil se je ta mož 31. marca 1819 ter bil že v letu 1848 pozvan v diplomatsko službo. Kot naslednik železnega Bismarcka je 29. okt. 1894 prevzel posle državnega kanclerja ter jih vodil popolno v soglasju z Viljemom II., a ne tako vselej v soglasju s parlamentom. To je tudi povzročalo težkoče, ki so ga prisilile, da je 17. oktobra lansko leto dal svoji službi slovo in se podal v pokoj. S tem je napravil prostor sedanjemu kanclerju grofu Bülowu.

Dvojni poraz francoske vlade.

Zasedanje francoskega parlamenta je zaključeno. Ministerski predsednik Waldeck-Rousseau pa ni tako zmagoslavno izšel iz

zadnjega parlamentarnega boja, kakor je pričakoval. Zmagal je samo pri razpravi o kongregacijskem zakonu, ki mu bo pa povzročil več bridkih nego veselih ur. V dveh zelo važnih zadevah pa je njegov kabinet popolno podlegel. Razprava o načrtu glede uvedbe progresivnega dohodninskega davka se je preložila do meseca novembra ali bolje ad calendae graecas. Še hujši poraz je doživela vlada s svojim načrtom glede zavarovanja delavcev za starost. Predlog posl. Faure-ja, naj se nadaljuje razprava o tem zakonu, je bil odklonjen z 263 proti 255 glasovom, sprejet pa je bil predlog konservativnega poslanca de Gailhard-Bancel, ki poziva vlado, naj svoj načrt o zavarovanju delavcev predloži tekom počitnic sindikatom delavcev in delodajalcem v mestih in na deželi. Nič ni koristilo, da se je trgovinski minister Millerand odločno izjavil proti temu predlogu. Obveljal je s 300 proti 237 glasovom. S tem je izrečena nad načrtom smrtna obsodba, ker je znano, da z njim niso zadovoljni ne delavci ne delodajalci. Prvi zahtevajo še mnogo večje ugodnosti in manj žrtve, drugi, posebno pa mali obrtniki, so pa itak že sedaj preveč obremenjeni. Sploh pa v jesenskem zasedanju zbornica niti ne bo imela časa za razpravo o tem načrtu, ker jej bo primanjkovalo časa za budgetno razpravo. V prihodnjem letu pa ugasne mandat sedanje zbornice, ker se vrše nove volitve, in vladin načrt bo pokopan. Vkljub tem porazom pa kabinet le še ni odstopil.

Slepartijam pri nakupu ogerskih konj

so prišli že skoro do cela na sled. Skupna svota, za katero je bila opeharjena angleška vojna uprava, znaša dosedaj okroglo 6 milijonov kron. Obtožba je že vložena proti angleškemu častniku, ki so konje kupovali, kupovanje nadzirali in nakupljene konje v reškem pristanišču prevzemali, ter proti prodajalcem konj radi goljufije. Dokazalo se je, da so ti odposlali dokaj manj konj, nego so jih prodali, ter da so po 400 gld. prodajali žival, ki v resnici v najboljšem slučaju ni bila vredna več nego 160 gl. Angleški vladni krogi upajo, da se bo na ta način vsaj deloma pokrila škoda, ki jo je imela vojna uprava.

Mirovne razprave mej Kitchenerjem in Botho.

Angleškemu parlamentu je vlada predložila nekaj poročil o mirovnih dogovorih mej lordom Kitchenerjem in burskim generalom Botho. Pripomniti treba seveda takoj, da je poročila sestavil Kitchener sam in predložil le nekaj izvirnikov. Dne 7. marca je glasom tega poročila Kitchener obvestil generala Botho, da dovoli angleška vlada Burrom, ako se udajo, v Transvalu in državi Oranje popolno amnestijo, priznati hoče oba jezika za ravnopravna v šoli in uradu, odklanja pa odgovornost za dolgove. Na to obvestilo ni dobil Kitchener nobenega odgovora, pač pa so izdali Buri novo povelje, da se je treba boriti proti Angležem, dokler jim ti ne dovolijo popolne svobode.

Dopisi.

Z Rakeka, 8. julija. (Občinske volitve na Rakeku.) Dne 4. t. m. so bile na Rakeku že tretjič obč. volitve. Pri zadnji volitvi so dobili liberalni naprednjaki en razred v svojo pest, pri tej pa jim je ušel še tisti, in danes imajo liberalci na Rakeku prazne roke, srce pa polno jeze in srda. Kako tudi ne? Saj so vendar vse spravili na volišče, kar leze in kar gre; če pa ni moglo ne lezti ne iti, so pripeljali. Celo s Koroškega jim je moral priti neki voznik pomagat; videli smo liberalne goste iz Kranja, Logatca, Ljubljane, od vseh vetrov, in iz Cirknice je pridrla vsa liberalna garda, da možatim Rakovcem izbere župana, ki se je pa že popreje sam izbral. Toda vse za stonj! — Jeza je torej opravičena!

To bi morali videti, kako so jo liberalni pomagači cvrli vsak proti svojemu domu, ko so tako slavno propadli! Na volišče so jih vozili, domu so pa šli v dir čez drn in strn, potrti, klaverni, jezni in — kleli so! „S . . . menske duše, sem so me pripeljali, domu moram pa peš!“ se je rotiti neki cirkniški pomagač, ki ga je dal največji rakovski gospod v zadnjem hipu pripeljati s

svojimi lepimi lipicanerji — v kočiji — toda prepozno! Jeza je torej umevna!

Včasih so liberalci po volitvah pili in teleta jedli in potem razgrajali, da se je Rakek stresal; to pot pa je bilo žalostno v hiši kolovodje rakovskih liberalcev. Poročalo se je, da se je nekako tako-le godilo isti dan v oni hiši: „Joj, kaksno je danes v oni-le hiši! — (Tako so pravili) — gospod sem in tja letajo, gospa zdičujejo, gospodična jokajo, sedem „faselcev“ piva je nastavljenega, pa nikogar ni, da bi ga pil; pet hoj je posekanih, da bi postavili mlaje, pa jih ne smejo!“ To je bila babilonska zmešnjava; saj je pa tudi oni gospod hotel biti župan, in to upanje tako popolno izgubiti, to je bridko. Gospodu se gre za čast! „Jesti ima dosti“, je dejal nekdo, „piti tudi, obleke dosti, denarja tudi, samo časti mu manjka, te mu pa nihče dati noče!“ Ali ni to bridko?

Propadli nasprotniki se v svojem srdu tolažijo s tem, češ: saj klerikalci nimajo pri tej volitvi nobene mirne vesti, zakaj pa ne prirede nobene slovesnosti, zakaj ne streljajo? Mi pa jim povemo, da zmage smo nad vse veseli, streljajo naj nam pa oni, saj imajo še smodnik, ki so si ga nabavili pri zadnji volitvi, pa streljati niso mogli, ker so dobili samo en razred. Šest mlajev pa pri nas stoji, pri onih pa jih pet — leži!

Liberalci, nikar se ne norčujte iz zavodnih možatih rakovskih mož! Nevarno je vzbuditi leva, nevarnejše se vojskovati z Burom. Pri zadnjih državnozborskih volitvah ste se bahali: Klerikalna trdnjava na Rakeku je padla! Danes pa vam kličemo mi: Liberalna trdnjava na Rakeku je popolnoma razrušena, liberalci leži strti in poraženi na tleh, kakor njegove hoje! In prav je tako. Če tudi naše može grdo napadate, če tudi lažete, kakor ste lagali v „Narodu“ ali pa še bolj, — le delajte, saj napadate v surovem obupu in lažete — — leže! Mi pa vstajamo, že stojimo in gremo naprej!

Še eno bi dejali k tej volitvi. Vodil jo je okrajni komisar gospod Silvester Domicelj. Čast mu, delal je nepristrano, on je razumel svojo službo! Čast večini komisije, če tudi ji je nekdo dejal: »To so sami čučki!«. Vi recite svojim »čučki«, mi pa pravimo svojim »možje«! Rakovci in njihovi somljeniki, le krepko, neustrašeno naprej, saj ste — Buri!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. julija.

Deželni zbor kranjski ima jutri dopoldne ob devetih XI. sejo. Na dnevnem redu so mej drugimi poročila o uvrstitvi nekaterih cest mej okrajne oz. deželne ceste, o zdravstvenih zadevah, ljudskem in osrednjem ter obrtnem solstvu, dalje o odpravi samostojne deželne naklade na žgane pijače, o ljublj. mestnem loterijskem posojilu, o dohodkih trt iz trtnice v Št. Vidu ter o prošnji prebivalcev vasi Trebčane za napravo načrtov za vodovod.

Dotacija za rajfajzenovke. V moravskem deželnem zboru je bil sprejet predlog poslanca Lukscha, da se naj dotacija rajfajzenovkam zviša na 5600 K. Liberalec Pacak seveda je bil zoper to in zabavljaj čez ta »klerikalizem«, kakor bi bil k Tavčarju v šolo hodil. Vkljub temu je deželni zbor zvišal tem posojilnicam dotacijo. Zdaj pa vprašujemo: Kaj stori v tem oziru kranjski deželni zbor? Tu se pa pusti, da nosi »Gospodarska zveza« vsa bremena za ustanovitev in za revizijo posojilnic, kar jo stane mnogo stroškov, dasi imajo to dolžnost one oblasti, ki naj skrbijo za javni blagor. Drugod smatrajo deželni zbori za svojo dolžnost, da podpirajo ljudsko organizacijo, pri nas pa smatrajo nekateri ljudje za svojo dolžnost, da jo podirajo in nazadnje še blatijo može, ki se vkljub temu žrtvujejo.

Ljubljanski občinski svet včeraj ni rešil vsega dnevnega reda ter se bode seja nadaljevala danes ob 7. uri zvečer, zadnja seja pred počitnicami pa bode prihodnji torek. Zanimiva je bila v včerajšnji seji občinskega sveta izjava Ivana Hribarja, da on naroča referate — »Slov. Narodu«. Ob enem je občinski svet dobil vest, da je so-proga umrlega notarja Gogole gospa Ana Gogola darovala za mestne ubožce 200 K, neimenovan dobrotnik pa je poklonil mest-

nim ubožcem 50 K. — Namestu umrlega Ivana Gogole je občinski svet izpraznjeno mesto v ravnateljstvo mestne hranilnice oddal do meseca oktobra zopet somišljeniku notarju — Ivanu Plantanu. Predno še je to mesto občinski svet oddal gospodu Plantanu, naj bi bil v pomirjenje občinstva pojasnil, ali je res, kar se govori, da je baje gospod Plantan v disciplinarni preiskavi zaradi notarskega poslovanja. — Parcelacija posestva ob Elizabetini cesti se dovoli na sedem stavbišč v strnjem sistemu z dvonadstropnimi hišami. — V zadevi uličnih in hišnih tablic se je včeraj v občinskem svetu za nekaj časa končalo zadnje poglavje. Notar Plantan je poročal, da je upravno sodišče pritožbo mestne občine proti deželni vladi, ki ni dopustila samoslovenskih uličnih tablic, zavrnilo in da je deželna vlada naročila županu, da mora v osmih dneh odstraniti samoslovenske tablice. Tako so mestni občini narasli zopet ne le znatni pravdni stroški, ampak zopet tudi stroški za tablice, predno je bila zadeva rešena. Tako so se napravili nepotrebnimi stroški za samoslovenske tablice, sedaj pa poročilo županovem nedostaja 181 hišnih in 36 uličnih dvojezičnih uličnih tablic, za kar bode zopet treba izdati okroglo 800 kron. Nove tablice se več ne naroče pri Tönniesu. Ne vemo, ako so mej novimi tablicami vštete tudi tablice, ki imajo še vedno nemško slovenski napis. — Priziv Jerneja Klemenca proti sklepu občinskega sveta, s katerim se je odstopil neki prostor ob njegovi hiši gospodu Bergantu, se odbije, proti odločbi deželnega odbora v zadevi rekurza Zeschkovih dedičev pa se sklone vložiti rekurz. — V zadevi razširjenja domobranske vojašnice smo pred vsem se čudili nemški vlogi deželnega stavbinskega urada! Iz te vloge sledi, da dežela ni nič kaj voljna zamenjati za razširjenje določeni prostor ob Gruberjevi cesti s prostorom, katerega namerava za to mestna občina kupiti od dedičev gospoda Perdana in gospe Kubelke ob domobranski cesti. Dežela hoče od mesta za razširjenje domobranske vojašnice skozi 25 let po 8000 kron prispevka, a občina je mnenja, da je po zakonu obvezna skrbeti za to nastanitev samo dežela, vendar bi bila občina voljna zamenjati svet ob Gruberjevem kanalu, vreden 29.578 K 8 h, s svetom ob domobranski cesti, vreden 51.716 K, ker bi rada ob Gruberjevem kanalu dobila prostor za bodoče živinsko prekladišče. Ob enem je mesto potem voljno dati vojašnici skozi 25 let vodo po lastni ceni in prevzeti stroške za napravo trotoarja. V slučaju, da bode temu deželni zbor pritril, bode mesto kupilo prostor od dedičev gospoda Perdana in gospe Kubelke za 51.716 K. Nujno napravo živinskega prekladišča sta priporočala občinska svetnika Kozak in Predovič. — Priziv »Kranjske industrijske družbe« proti odmerjenju 20 odst. občinske doklade od predpisane obrtarine se zavrne. — Za nakup stavbišča za novo državno obrtno šolo na Prulah se »naknadno« dovoli 2052 kron 68 h. — »Dramatično društvo« je prosilo 6000 kron brezobrestnega posojila, ker je v denarnih stiskah in ker upniki prete s tožbami. Občinski svet je brezobrestno posojilo dovolil. To je prav prijeten način za društva rešiti se dolgov na stroške drugih. — Ob tej priliki je občinski svetnik Svetek predlagal resolucijo, naj bi slovensko gledališče skoro engažiralo meščansko godbo. — Sklene se za 72 K nakupiti osem izvodov 4., 5. in 6. snopiča zbornika »Stara Kranjska«. — Sirovinsko društvo čevljarske zadruge v Ljubljani je tudi v denarnih stiskah. Prosilo je občinski svet podpore. Župan se je izrazil, da načelstvo menda po pravilih ne postopa in tako spravila v nevarnost društveni običaj. Predlagal je finančnemu odseku, da se naj podpora dovoli še le tedaj, kadar se iz prvega računskega zaključka razvidi, da se poslovanje vrši strogo v smislu pravil in da se daje blago le proti gotovemu plačilu, ne pa na upanje. Da malo ublaži to izjavo, pritaknil je, da je društvo potrebno proti velikemu kapitalu. — Sklene se, naj občina pristopi

kot član »Podpornemu društvu za slovenske velikašolce« v Gradcu z zneskom 200 kron. — Občinski svetnik Kozak je prosil župana, naj se z vozom za smeti pobirajo tudi smeti iz Vodmata. — Ostale točke dnevnega reda se bodo rešile v današnji seji.

Predsednikom krajnega šolskega sveta v Kamniku je bil dne 7. t. m. na tri leta izvoljen gospod Franc Šubelj, trgovec v Kamniku, podpredsednikom župnik g. Franc Rihar.

Nekaj davčne „morale“. V včerajšnji seji je dež. predsednik v odgovoru na pritožbe raznih poslancev glede postopanja davčnih organov izrekel naslednje besede: »Česar oni ne plačajo, ki bi morali plačati, morajo pokriti ostali, ker določena svota se mora dobiti«. Hm!

„Glasbene Matice“ redni občni zbor bode v soboto, dne 13. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih, na kar p. n. društvenike še jedenkrat opozarjamo. Društveni računi leže v smislu § 7. 4 odst. društvenih pravil od danes nadalje v vodstveni sobi na vpogled.

Sestanek abiturientov. Sestanek hrvatskih in slovenskih abiturientov na Reki se bode vršil dne 31. julija. Sestanek bode trajal tri dni.

Domača umetnost. Gospod Ivan Kregar, pasar v Ljubljani, je izdelal krasen kelih v romanskem slogu za dekanjsko cerkev v Novi Pragi v Minesoti v Ameriki. Kelih je bogato okrašen in vanj je udelanih deset finih emajlov. Ves kelih je iz srebra in v ognju pozlačen.

Roparji. Iz trnovske župnije na Notranjem se poroča: Minuli teden je bila oropana podružna cerkev v Sapihanah, sedne naše jelšanske župnije. Minulo soboto so pa roparji vdrli skozi okno v podružnico trnovske fare v Kosezah, in ker niso nič našli, kar bi jim bilo prav prišlo, so oskrunili oltar in raztrgali mašne bukve. Torej v Št. Petru, v Nadenjem selu, v Hrušici, v Sapihanah in Kosezah so tolovaji v 14 dneh doprinašali svoje bogoskrunske hudobije! Nobena cerkev ni več varna; vse, kar ima količkaj vrednosti, se je iz cerkva preneslo v varnost. V nekaterih krajih ljudje stražijo cerkve cele noči, dasiravno so cerkve v sredi vasij. Kam smo prišli; žalostno znamenje časa!

Osnovni shod društva »Narodni Dom« v Trstu je izvolil v odbor za predsednika g. dr. Gustava Gregorina, za odbornike gg. Gjuro Vučkoviča, dr. Ot. Rybafa, Josipa Mahneta, Ante Bogdanoviča, dr. Jos. Abrama, Matko Mandiča, Jož. Učakarja in Jožefa Rožeta.

Za obnovo spodnještajerskih vinogradov se razdeli letos 280.000 kron, torej za 20.000 kron več nego prejšnja leta.

Odličen Slovenec umrl. Na svoji graščini Lanof pri Celju je umrl c. kr. ministerjalni svetnik in generalni konzul v pok. g. Konrad Wassitsch v 80 letu svoje starosti. Pokojnik bil je sin slovenskih starišev in nikdar ni zatajil svojega slovenskega rodu. Slovenska stremjenja je rad podpiral s svojim svetom in tudi gmotno. Wassitsch bil je zadnji avstrijski konzul v Sarajevu.

Umrl je na Dunaju cand. iur. g. Josip Ožkerl.

Na moškem učiteljskem v Mariboru se je oglasilo k zrelostnemu izpitu 18 četrtoletnikov, 2 sta odstopila med izpitom, 2 sta dobila preskušnjo, 1 mora ponavljati. Ostalih 13 je prestalo maturo.

Nagla smrt. V kolodvorski čakalnici v Slov. gradu so našli mrtvega mizarja Wedeniga, ki se je vračal iz bolnice v Velikovec.

Ustrelil se je v Beljaku brivski pomočnik Andrej Šober. Bil je blagajnik brivske zadruge ter je ves denar iz blagajne pokral.

Poskušen samomor v Gorici. Pred včerajšnjim jutraj so našli v Gorici v njegovem stanovanju vpokojenega stotnika barona pl. Lichtensterna na pol mrtvega ležati na tleh v spalni sobi. Pil je strup. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer leži v smrtni nevarnosti. Uzrok samomora je baje neozdravljiva bolezen.

Dr. Pommer, c. kr. profesor in drž. poslanec celjski, je z Dunaja premeščen na tržaško gimnazijo.

Zdaljšanje uradnih ur. Poštni in brzojavni urad v Krškem na Kranjskem službuje od 20. julija do avgusta t. l. ves dan.

Ukral je g. Mariji Speil v Tomanovi ulici neznan tat bicikelj.

Zakupni razglas. Zaradi zagotavljanja posteljne slame za brambovska bataljona v Ljubljani za dobo od 1. septembra 1901 do konca avgusta 1902 se bo vršila ponudbena razprava dne 1. avg. 1901 ob 10. uri dopoldne v pisarni oskrbovalne komisije v brambovski vojašnici v Ljubljani. V navedeni dobi dobaviti bo v osmih rokih skupaj 380 m stotov posteljne slame v Ljubljani. Sprejemajo se pismene in ustmene ponudbe. Pismene ponudbe, kolekovane s kolekom za 1 K za vsako polo naj se vložijo pri označeni oskrbovalni komisiji do 1. avgusta t. l. do 10. ure dopoldne. Ob isti uri se pa začne tudi javna ustna obravnava v brambovski vojašnici. Ponudniki morajo predložiti izpričevala o zadostnem premoženju in zmožnosti za prevzete te kupčije. Ta izpričevala izdaja protokoliranim tvečkam trgovska in obrtniška zbornica, drugim pa c. kr. okr. glavarstva, oziroma mestni magistrat. Podrobni pogoji in navodila se lahko dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. — Zaradi zagotovljenja sena, slame, drv, premoga in koksa, potem deloma ovsa za leto 1901/1902 se bodo vršile zakupne obravnave na oskrbovalnih postajah Gradec 26., Maribor 24., Ljubljana 22., Celovec 30., Trst 19., Gorica 11. in Pulj 15. julija 1901. Ponudbe morajo dospeti ob teh obravnavnih dneh dotičnim vojaškim oskrbovalnim magacinom najkasneje do 10. ure dopoldne. Natančnejši pogoji se izvedo pri omenjenih oskrbovalnih magacinih. Zakupni razglas, obsegajoč podatke glede množine predmetov, katere je dobaviti, splošne pogoje in ponudbeni formular se lahko vpogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Razpisano zdravniško mesto. Okr. bolniški zdravnik za Slov. Gradec se išče. Prošnje je vlagati do 20. julija t. l.

Obesil se je v gozdu Planjava pri Št. Jurju, okraj Kranj, dninar Jurij Smoje.

Vspored javne produkcije gojenecv »Glasbene Matice« koncem šolskega leta 1900/1901, ki se vrši jutri v četrtek, dne 11. julija 1901 od polu 6. do četrt na 9. uro zvečer v veliki dvorani »Mestnega doma« (Cesarja Franc Jožefa trg). Je sledeči: I. del. 1. W. A. Mozart: Menuet iz simfonije Es dur, na klavir svira gđ. Alojzija Štebi. (Šola g. J. Vedrala.) 2. J. L. Dussek: »La chasse« (lov), na klavir svira gđ. Marija Jekovec. (Šola g. Fr. Gerbič.) 3. Mendelssohn: »Barcola«, Fis-mol, na klavir svira Amalija Jeglič. (Šola g. Fr. Gerbič.) 4. St. Heller: Etuda za predavanje, na klavir svira gđ. Marija Pue. (Šola g. Fr. Gerbič.) 5. a) A. Nedved: »Na tujih tleh«, b) Fr. Gerbič: »Kakor diha na cvetji mladom«, pesmi poje gđ. Angela Malič. (Šola g. Fr. Gerbič.) 6. C. M. Weber: »Rondo brillante« za klavir, svira gđ. Ana Kilar. (Šola gđ. K. Praprotnikove.) 7. J. Raff: »Faubourg« iz op. 75. št. 2, na klavir svira gđ. Marijana Laharnar. (Šola g. J. Vedrala.) 8. a) A. Thomas: Romanca iz opere »Mignon«, b) Braga: Serepada s spremljevanjem gosli in klavirja, poje gđ. Ivanka Peršl. (Šola Fr. Gerbič.) gosli svira g. Hugo Gerbič. 9. St. Heller: Dva preludija iz op. št. XIV. in XX., na klavir svira gđ. Marija Noll. (Šola g. J. Prochazke.) 10. L. v. Beethoven: Finale iz sonate Es dur op. 10. št. 1. na klavir svira gđ. Vida Prelesnik. (Šola g. J. Prochazke.) 11. a) J. Brahms: »Na polju sam«, b) J. Brahms: »Nezvesta ljubav«, pesmi poje gđ. Minka Moos. (Šola M. Hubada.) 12. J. Raff: »Tour à cheval«, iz op. 75. št. 8. na klavir svira gđ. Ivanka Peršl. (Šola g. J. Vedrala.) 13. A. Rubinstein: Melodija, na klavir svira g. Rudolf Reich. (Šola g. J. Prochazke.) 14. C. M. Weber: Romanca iz opere »Carostelec«, poje gđ. Erna Povše. (Šola g. M. Hubada.) — II. del. 15. V. Blodek: Dvospev iz opere »V vodnjaku«, pojeta gđ. Erna Povše in Minka Moos. (Šola g. M. Hubada.) 16. F. Chopin: Tarantela za klavir, op. 43, svira gđ. Avgusta Noll. (Šola g. J. Prochazke.) 17. a) K. Bendl: »Pevčeva prošnja«, b) Iv. pl. Zajc: »Domovini«, pesmi poje g. A. Polašek. (Šola gosp. Fr. Gerbič.) 18. H. Sitt: Concertino za gosli, op. 65., svira g. Milan Lenarčič. (Šola g. J. Vedrala.) 19. a) Dr. A. Dvořák: Arija Svatave iz oratorija »Sv. Ljudmile«, b) R. Schumann: »Nikar me ne vabite«, pesem, poje gđ. Olga Plautz. (Šola g. M. Hubada.) 20. A. Rubinstein: Tarantela za klavir, op. 6., svira gđ. Pavla Rozman. (Šola g. J. Prochazke.) 21. Grieg:

Finale iz sonate op. 7., na klavir svira gđ. Erna Noll. (Šola g. J. Prochazke.) 22. O. Nikolai: Arija gospe Fiuthove iz opere »Vesele žene Windzorske«, poje gđ. Mira Dev. (Šola g. M. Hubada.) 23. F. Chopin: Scherzo, op. 39., na klavir svira gđ. Hilda Schinzel. (Šola g. J. Prochazke.) Začetek produkcije točno ob 1/6. uri. Med I. in II. delom, ob tričetrt na 7. uro odmor 10 minut. Konec ob četrt na deveto uro zvečer. — K produkciji vabijo se društveni člani, njih rodbine ter sploh prijatelji »Glasbene Matice«! Vstop je prost.

Odlikovanje češkega umetnika. Londonska »Philharmonie« je imenovala češkega goslarja Kubelika častnim članom.

Štirje mrtvi radi jednega psa. Pretresljiv dogodek se je pripetil te dni v Vel. Oldendorfu. Sin nekega kmeta je ubil s kamnom učiteljevega psa. Oče je bil voljan plačati psa. Vkljub temu je učitelj drugi dan dečka tako pretepel, da so ga mrtvega prenesli na dom. Pri pogledu nani se je mati njegova mrtva zgrudila na tla. Uzaljeni oče je v obupu šel s sekuro nad učitelja in mu prebil črepanje, potem se pa sam obesil.

Romanje k Viljemu II Brzjavni prenašajo po novinah vest, da se s Kitajskega odpelje v Evropo deputacija, katere naloga je, prositi odpuščanja pri nemškem cesarju zavoljo umora nemškega poslanika Kettelerja. Deputacija se prepelje v Evropo na parniku »Baviera«, last nemškega Lloydja, in se izkrci okoli 20. avgusta v Genovi. Deputacijo vodi princ Ciung.

Povodnji na Kitajskem. V pokrajini Kiangsi so nastopile velike povodnji. Število ljudij, ki je pri povodnjih zgubilo življenje se ceni na 4000.

Društva.

(Slovensko delavsko pevsko društvo »Slavec« v Ljubljani) priredi v nedeljo, dne 14. julija 1901 veliko dobrodelno slavnost v spodnjih prostorih, na vrtu in v areni »Narodnega doma« v korist pogorelec v Kropi, Gorenjivasi, Dobrunjah in Bizoviku. — Iz posebne prijaznosti sodelujejo: Velečastite narodne dame pod vodstvom prvomestnic tukajšnjih ženskih društev, gg. Ignacij Borštnik iz Zagreba in operni pevec Josip Noll; sl. vojaška godba c. in kr. pešpolka št. 27 in sl. »Ljubljanska meščanska godba«. — Vstopnina 50 v. n. za osebo, otroci do 10 let prosti. Preplačila se z ozirom na dobrodelni namen hvaležno sprejemajo. (Imena preplačnikov se bodo potom časnikov objavila.) — Vspored: I. Del. Od 7. — 8. ure na vrtu promenadni koncert »Ljubljanske meščanske godbe«. II. Del. Od 8. — 9. ure v telovadni dvorani (uhod iz vrta) pevski koncert s sodelovanjem vojaške in meščanske godbe. III. Del. Od 9. — 12. ure na slavnostno razsvetljenem vrtu in v okrašen »Areni« ljudska veselica. IV. Del. Od 9. — 12. ure v telovadni dvorani (uhod iz vrta) veliki ples, pri katerem sodeluje meščanska godba. — Pripomnja. Ob neugodnem vremenu vrši se »promenadni koncert« in »ljudska veselica« v telovadni dvorani in stranskih prostorih, »pevski koncert« in »veliki ples« pa v zgornji veliki dvorani in stranskih prostorih »Narodnega doma«. — Začetek ob 7. uri zvečer. — K obilni udeležbi vabi

Odbor

Slov. del. pevskega društva »Slavec«.

Darovi.

I. izkaz.

Za pogorelce v Mraševem Gg.: Anton Kukelj, župnik v Št. Jurju pri Kranju 10 K. Ivan Stele v Kamniku 10 K. Jož. Jerab, župnik v p. v Ljubljani 12 K. Andrej Petek, župnik v sv. Križu 16 K. Iz Leskovca zbirko 60 K. Duhovščina in župljani kostanjeviški 48 K. I. Molj iz Stranj 50 K. Nikolaj Stazinsky, admin. v Čatežu 5 K. Ign. Ključevšek, župnik v pok. 2 K. Logaški farmani 12 K. Mih. Bogulin, župnik v p. v Šmarjeti 12 K. Lorenc Kristofič, župn. v Kovorju 20 K. Anton Kerčon, župnik v p. v Kamniku 6 K. Župnija Dražgoše 6 K. Uredništvo »Slovenca« 16 K. Bog povrni stotero!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 10. julija. Pri včerajšnjih dopolnilnih volitvah v okrajni zastop v Döblingu so krščanski socialni kandidati dosegli popolno zmago. Liberalci so dobili sramotno nizko število glasov.

Zader, 10. julija. Škof messinski Carew je umrl.

Inomost, 10. julija. V včerajšnji popoldanski seji so pričeli laški posl. z obstrukcijo, ker načrt zakona o avtonomiji še ni prišel na dnevni red. Ako se bode obstrukcija nadaljevala, bode zasedanje preloženo.

Inomost. 10. julija. Zaradi obstrukcije italijanskih poslancev je deželni glavar zaključil sejo in rekel, da bo naznanil dan prihodnje seje. Govori se, da bo zasedanje s tem končano.

Bolzan. 10. julija. Na shodu, h kateremu je prišel tudi socialističen poslanec z Dunaja, je prišlo do boja med katoličani in socialisti. Ko so soc. demokratje videli, da ne prodero na shodu, so hoteli shod razgnati, a so bili iztisnjeni iz dvorane. Bili so se s stoli in z vrčki.

Praga. 10. julija. Med obiskom pariških občinskih zastopnikov ob sokolski slavnosti v Pragi ni bil v mestu navzoč francoski konzul. Na izrecno željo min. predsednika Waldeck-Rousseaua je zapustil mesto, da ne bi bil navzoč pri pozdravu mož, ki ne morejo dovolj zabavljati čez svojo vlado v tujini.

Lvov. 10. julija. Rusinski poslanci so se danes sešli, da se posvetujejo o korakih, ki so postali nujni vsled njih izstopa iz deželnega zbora. Najbrže bodo sestavili proklamacijo na rusinsko prebivalstvo.

Rim. 10. julija. Nad tisoč laških društev namerava potovati ob obletnici smrti laškega kralja Umberta na Umbertov grob.

Ragaz. 10. julija. Truplo državne kancelerja kneza Hohenlohe so včeraj dopoldne odpeljali iz Ragaza ob spremstvu številnih odličnih gostov. Od raznih vladarjev so rodbini došle so žaljne brzojavke.

Bruselj. 10. julija. Poročilo iz Laurenzo Marquez javlja o novi proklamaciji Šalk Burgerja in Stejna, ki pozivata Bure, naj od vojne ne odnehajo, in ki odklanjata vsako sporazumljenje z Angleško.

Umrli so:
V bolnišnici:
5. junija. Josip Jevševar, dninar, 50 let, jetika.

Zitne cene
dné 9. julija 1901.
(Termin.)
Na dunajski borzi:
Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-22	do 8-23
Rž za jesen	7-19	7-20
Koruza za julij-avgust	5-46	5-47
„ september-oktober	5-66	5-68
„ maj-junij 1902	—	—
Oves za jesen	6-55	6-56

Pšenica za oktober	7-28	7-99
Rž za oktober	6-80	6-81
Oves za oktober	5-22	5-23
Koruza za julij	5-16	5-17
„ avgusta	5-30	5-31
„ maj 1902	—	—

Pšenica banaska	K 7-80	do 8-35
„ južne žel.	—	—
Rž	7-45	7-70
Ječmen	—	—
„ ob Tisi	—	—
Koruza ogerska	5-60	5-70
Cinkvant	6-75	7-10
Oves srednji	7-60	7-75
Fizol	8-00	10-00

9. zveč. 733-2	20-3	sl. sever.	jasno	
7. zjut. 733-4	17-6	sl. svzh.	pol oblak.	0-0
2. popol. 733-4	21-7	p.m. jvzh.	oblačno	

Skupni državni dolg v notab	99-15
Skupni državni dolg v srebru	99-15
Avstrijska zlata renta 4%	118-15
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95-55
Ogerska zlata renta 4%	118-15
Ogerska krona renta 4%, 200	93-05
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1637-1
Kreditne delnice, 160 gl.	628-1
London vista	239-52
Wemski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-45

20 mark	23-47
20 frankov (napoleondor)	19-03
Italijanski bankovci	91-15
C. kr. cekini	11-28

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	182-50
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170-75
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	206-50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-50
Tisne srečke 4%, 100 gl.	144-1
Dunavske vravnave srečke 5%	258-1

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	105-30
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-26
Priporitne obveznice državne železnice	425-25
„ južne železnice 3%	341-1
„ južne železnice 5%	121-1
„ dolenskih železnic 4%	—
Kreditne srečke, 100 gl.	388-1
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	400-1
Avstrijskega rudačega križa srečke, 10 gl.	49-1
Ogerskega	24-90
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	16-60
Rudolfove srečke, 10 gl.	58-1

Sa'move srečke, 40 gl.	201-1
St. Genois srečke, 40 gl.	234-1
Waldsteinove srečke, 20 gl.	386-1
Ljubljanske srečke	6-1
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	266-1
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v	5720-1
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	848-1
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	90-1
Splošna avstrijska stavbniška družba	148-1
Montanska družba avstr. plan.	410-50
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	430-1
Papirnih rubljev, 100	11-3-4

Skupni državni dolg v notab	99-15
Skupni državni dolg v srebru	99-15
Avstrijska zlata renta 4%	118-15
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95-55
Ogerska zlata renta 4%	118-15
Ogerska krona renta 4%, 200	93-05
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1637-1
Kreditne delnice, 160 gl.	628-1
London vista	239-52
Wemski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-45

20 mark	23-47
20 frankov (napoleondor)	19-03
Italijanski bankovci	91-15
C. kr. cekini	11-28

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	182-50
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170-75
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	206-50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-50
Tisne srečke 4%, 100 gl.	144-1
Dunavske vravnave srečke 5%	258-1

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	105-30
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-26
Priporitne obveznice državne železnice	425-25
„ južne železnice 3%	341-1
„ južne železnice 5%	121-1
„ dolenskih železnic 4%	—
Kreditne srečke, 100 gl.	388-1
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	400-1
Avstrijskega rudačega križa srečke, 10 gl.	49-1
Ogerskega	24-90
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	16-60
Rudolfove srečke, 10 gl.	58-1

Vabilo 677 1-1
na
izredni občni zbor
„Konsumnega društva pri D. M. v Polji,
registr. zadruga z omejeno zavezo“,
ki se bo de vršil
v nedeljo dné 28. julija 1901
ob 3. uri popoldne
v društvenih prostorih pri D. M. v Polji št. 49

Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računov za celo upravno dobo.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi člane
Načelstvo.

V slučaju, da zgoraj sklicani občni zbor ne bi bil ob določeni uri sklepčen, vrši se ob 1/4. uri isti dan, na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, koji bo de sklepčen brez ozira na število vdeležencev.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
zgotovljene obleke
posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva
železniških uradnikov. 7 51

Kot ubiralec klavirjev in orgel

si dovoljujem visokemu plemstvu, prečast. duhovščini in vsej ostali gospodi, ki ima glasovirje, najtopleje se priporočiti, da si bom vedno prizadeval ustrezati kar najtočneje in najnatančneje vsem na me stavljenim zahtevam.

Proseč Vašega zaupanja in cenjenih naročil bilježim velespoštovanjem

Ivan Lorber
ubiralec klavirjev in orgel
Ljubljana, Rimska cesta 24, pritličje.

Tudi jeden dobro ohranjeni
● kratki klavir ●
se dobi pri meni po nizki ceni. 659 3-3

J. N. Potočnik,
krojaški mojster,
v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 2
se priporoča prečast. duhovščini v
izdelovanje
duhovenske obleke in talarjev
po najnovejšem kroju in po
nizkih cenah. 678 4-1

20 mark	23-47
20 frankov (napoleondor)	19-03
Italijanski bankovci	91-15
C. kr. cekini	11-28

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	182-50
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170-75
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	206-50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-50
Tisne srečke 4%, 100 gl.	144-1
Dunavske vravnave srečke 5%	258-1

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	105-30
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-26
Priporitne obveznice državne železnice	425-25
„ južne železnice 3%	341-1
„ južne železnice 5%	121-1
„ dolenskih železnic 4%	—
Kreditne srečke, 100 gl.	388-1
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	400-1
Avstrijskega rudačega križa srečke, 10 gl.	49-1
Ogerskega	24-90
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	16-60
Rudolfove srečke, 10 gl.	58-1

F. P. Vidic & Co.
v Ljubljani
ponudijo po najnižji ceni poljubno množino
stavbinske opeke,
zarezne strešne opeke
(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo **stekleno zarežno opeko.**
Strešna okna iz litega železa.
Peči in štedilna ognjišča
(lastni izdelek). 586 11
Roman-cement in dovski Portland-cement
pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.
Najnižje cene.

Sprejme se izurjena ter poštena
prodajalka
v prodajalno mešanega blaga na deželi.
Kjé, pové upravništvo »Slovenca«. 664 3-3

Štajerska
POČAČKA
KISELA VODA **Gempel** in Styria-vrelec
OSVEŽUJOČA PIJACA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Oljnate barve v kositarnih škatljicah za razprodajalce in lastno uporabo se dobé pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice 228 5 12-1
Vnanja naročila proti povzetju.

Zastopnik za Kranjsko:
Mihael Kastner
v Ljubljani. 351 35-13

Za na želodcu bolehaajoče!

Vsem, ki so si vsled prehlajenja ali preobloženja želodca, vživanja slabih ali težko prebavljivih, prevroč h ali premrzlih jedil ali po nerednem načinu življenja nakopali kako želodčno bolezen, kakor:

želodčni katár, želodčni krč,
želodčne bolečine, težko prebavljanje ali zažlezenje,
naj bode s tem priporočeno dobro domače sredstvo, katerega izborni učinki so že mnogo let preizkušeni. To je

Huberta Ullrich-a zeliščino vino.

To zeliščino vino je prirejeno iz izbornih zelišč z dobrim vinom in okrepča in oživi prebavni organizem človeka. Zeliščino vino odstrani motenja pri prebavi in pospešuje novo tvorjenje zdrave krvi.

Po pravočasni uporabi zeliščinega vina se želodčne bolezni večinoma že v kalu zatro. Nikar naj se torej ne zamudi rabiti je. Simptomi, kakor: **glavobol, kolcanje, zgaga, napihovanje, slabost, z bljuvanjem,** ki se tim močneje javljajo pri **kroničnih (zastarelih) želodčnih boleznih** se mnogokrat odstranijo že po nekaterokratnem pitju.

Zaprte in njega neprijetne posledice, kakor **tesnobe, ščipanje, vtripanje sroa, brezspanje,** kakor tudi zastajanje krvi v jetrih, v vranci in pri hemeroidnih bolestin, se z zeliščnim vinom časih hitro odstranijo. Zeliščino vino odstrani vsako **neprebavnost** in odpravi vsled lahkega odvoda nepotrebne tvarine iz želodca in iz črev.

Medla, blede barva, nedostajanje krvi in oslab-
ljenje so večinoma posledice slabega prebavljanja, nedostajnega snovanja krvi in bolezni na jetrih. Ob **nedostajanji apetita, nervozni oslabelosti in razdraženosti** in pogostem **glavobolu, nočeh brez spanja** hirajo mnogokrat take osebe počasi. Zeliščino vino daje oslabele življenjski moči nov impulz. Zeliščino vino pomnoži apetit, pospešuje prebavljanje in reditev, oživlja spremembo snovi, pospešuje snovanje krvi, pomirja razburjene živce in stvarja novo življenjsko veselje. Mnogobrojna priznanja in zahvalna pisma dokazujejo to.

Zeliščino vino se dobiva v steklenicah po gl. 1-50 in 2- a. v. v lekarnah v Ljubljani, Latiji, Kamniku, Skofji Loki, Kranju, Radovljici, Idriji, Tolmini, Trebnjem, Novem mestu, Ribnici, Kočevju, Metliki, Črnomlju, Postojni, Ajdovščini, Vipavi, Celju, Sežani, Trstu itd., kakor tudi po vsem Avstro-Ogerskem po vseh lekarnah.

Tudi razpošiljajo lekarnе v Ljubljani po 3 in več steklenic zeliščinega vina po izvirnih cenah v vse kraje Avstro-Ogerske. 672 12-1

Pred ponaredbami se svari.
Zahteva naj se izrecno
Huberta Ullrich-a zeliščino vino.

Dunajska borza.

Skupni državni dolg v notab	99-15	20 mark	23-47	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	105-30	Sa'move srečke, 40 gl.	201-1
Skupni državni dolg v srebru	99-15	20 frankov (napoleondor)	19-03	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-26	St. Genois srečke, 40 gl.	234-1
Avstrijska zlata renta 4%	118-15	Italijanski bankovci	91-15	Priporitne obveznice državne železnice	425-25	Waldsteinove srečke, 20 gl.	386-1
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95-55	C. kr. cekini	11-28	„ južne železnice 3%	341-1	Ljubljanske srečke	6-1
Ogerska zlata renta 4%	118-15			„ južne železnice 5%	121-1	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	266-1
Ogerska krona renta 4%, 200	93-05			„ dolenskih železnic 4%	—	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v	5720-1
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1637-1			Kreditne srečke, 100 gl.	388-1	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	848-1
Kreditne delnice, 160 gl.	628-1			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	400-1	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	90-1
London vista	239-52			Avstrijskega rudačega križa srečke, 10 gl.	49-1	Splošna avstrijska stavbniška družba	148-1
Wemski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-45			Ogerskega	24-90	Montanska družba avstr. plan.	410-50

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarniška delniška družba
„M E R C U R“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarch, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostah papirjev in vestni vteti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.